

Klima og helse

Dag O. Hessen

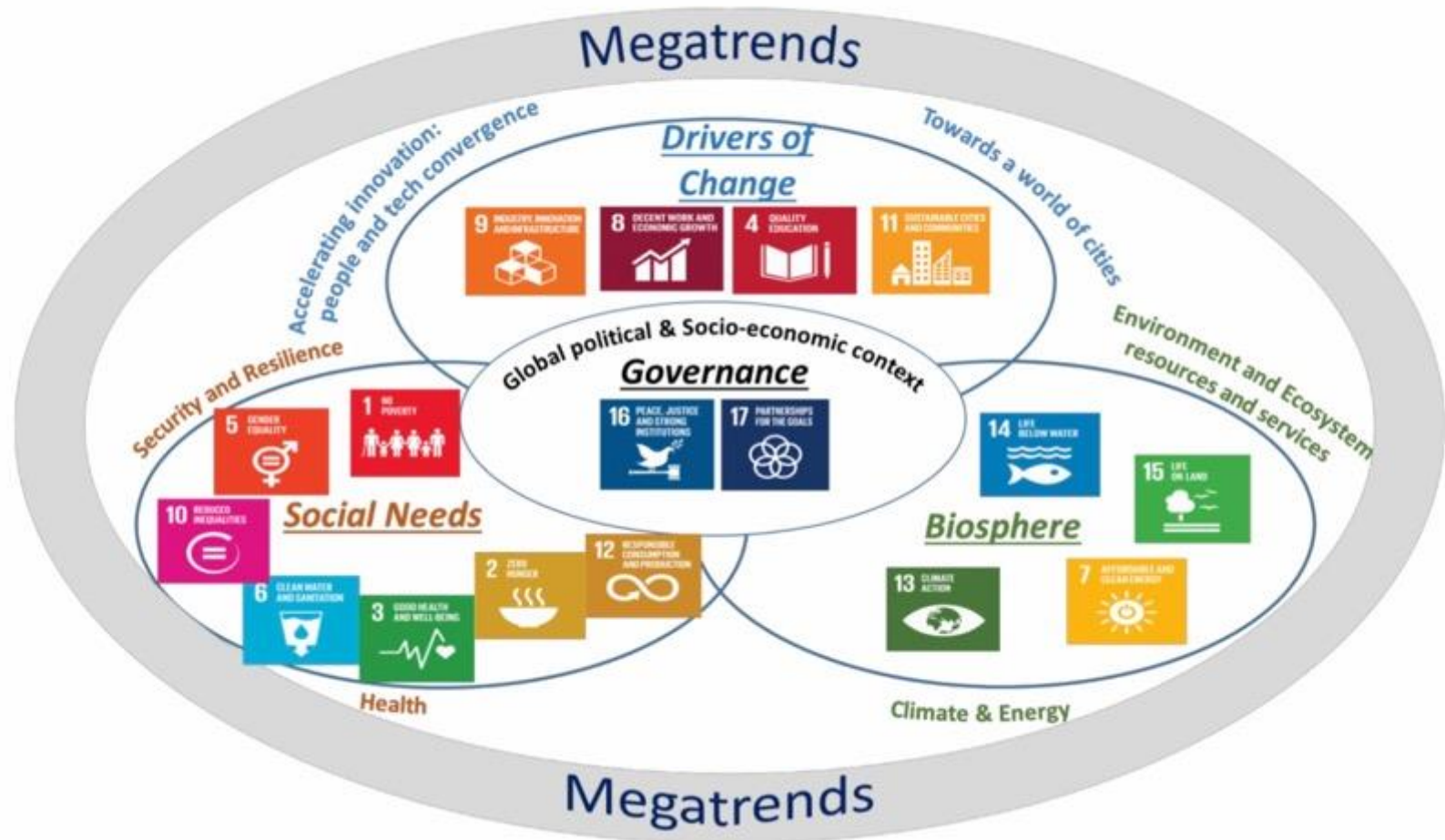
Inst. Biovitenskap, UiO

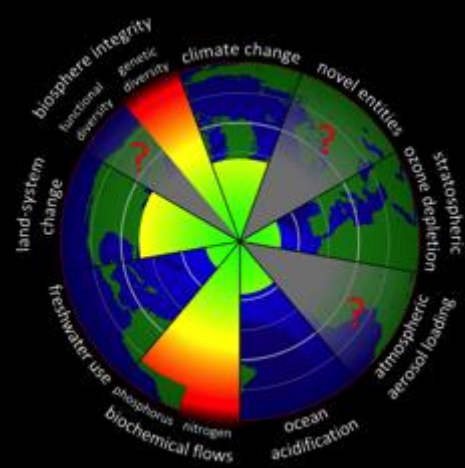

**Centre for
Biogeochemistry
in the Anthropocene**

Helse, fattigdom, naturtap og klima er tett integrert

The BOHEMIA scenarios' space and the SDGs

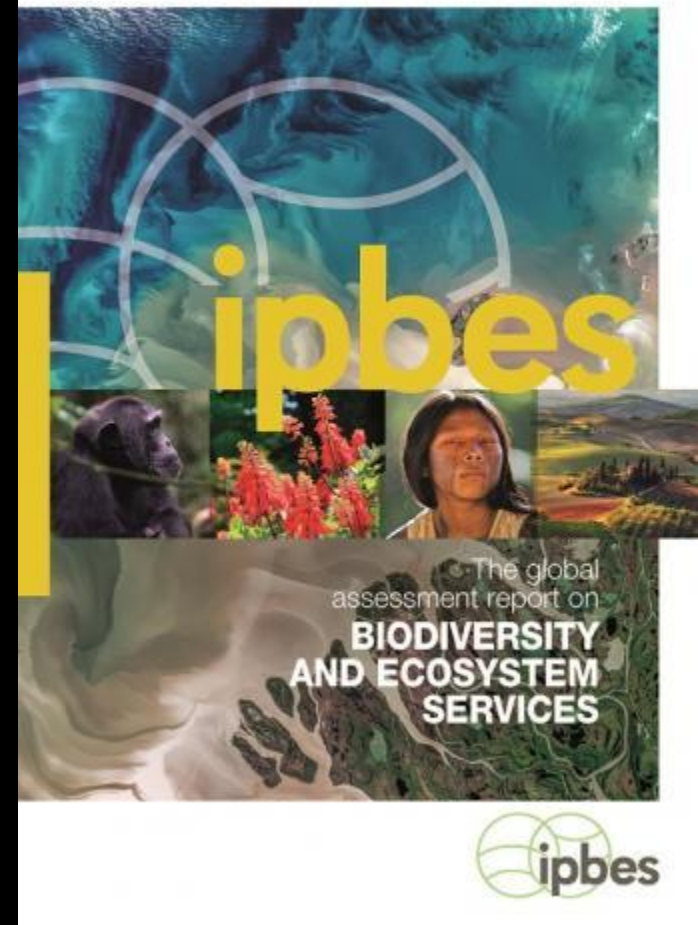
Antropocen – en ny tid

- Atmosfærens CO_2 når straks 420 ppm, restkapasiteten opp til $1.5^\circ\text{C} = 580 \text{ Gt CO}_2 = < 10 \text{ år}$
- Verdens dyrebestander er halvert i løpet av 40 år
Vektforhold mellom terrestre dyr: mennesker 36%, husdyr: 60%, ville dyr: 4%
- Verdens befolkning øker til $> 10 \text{ mrd?}$
- Global footprint: årskapasiteten brukt opp 29.07

IPCC og IPBES

- Verden er varmere enn den har vært på 125 000 år, CO₂ høyest på 2 millioner år, vi passerer 2 grader om 30 år – med dagens kurs. Mer ekstremere: hetebølger, brann, flom...
- Dette dreier seg om *både* klima og naturtap, og vårt forbruk er grunnleggende årsak til begge.

Verden går ikke under og noe blir bedre....

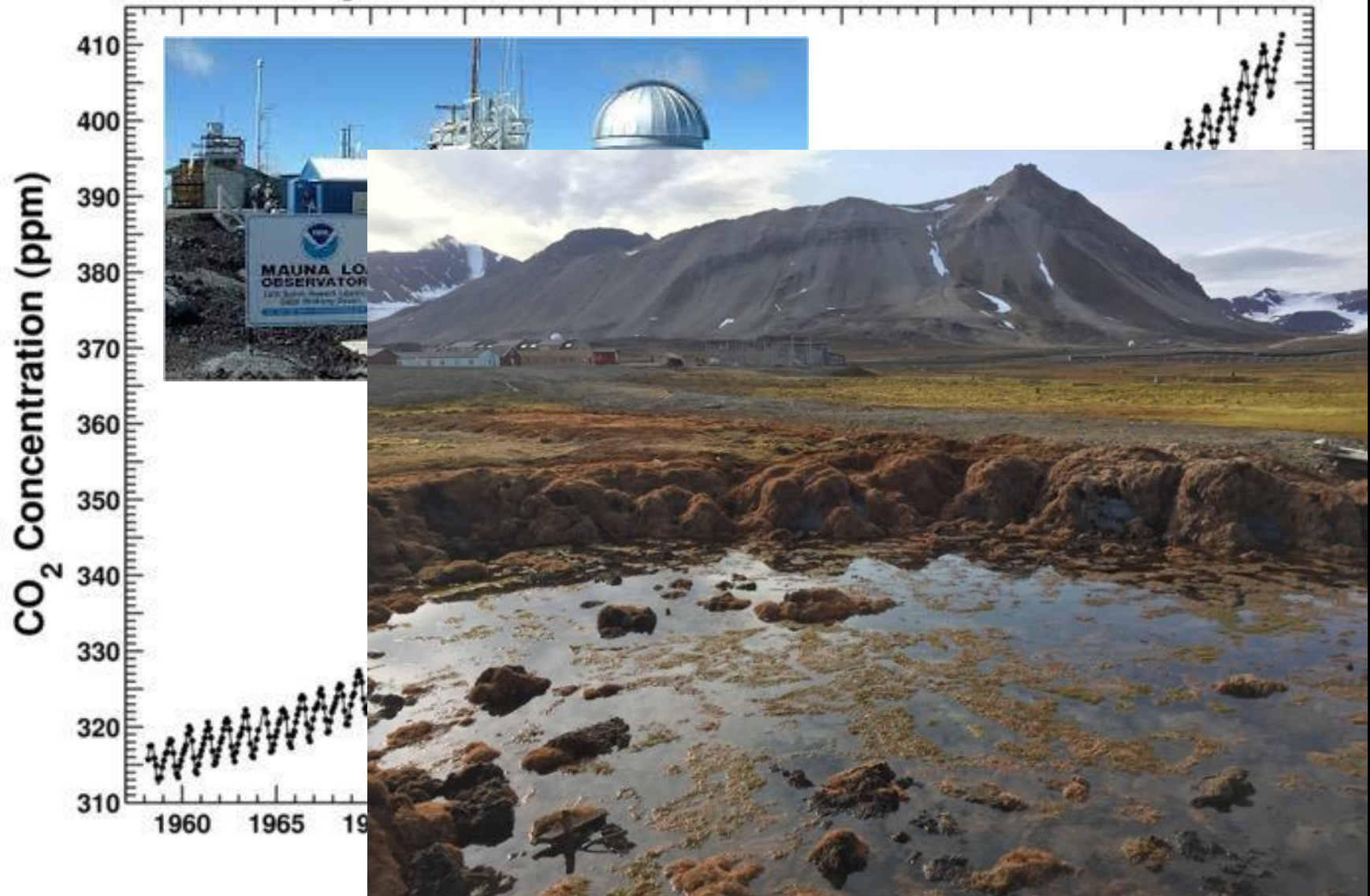
- Miljøbevisstheten er bedret
- Renseteknologien er bedret
- Sterkt reduserte utslipp av en rekke miljøgifter
- Noen store seire: Forsuring, ozon, visse miljøgifter

“Klima og natur skal være en ramme rundt all politikk”
(Hurdalplattformen)

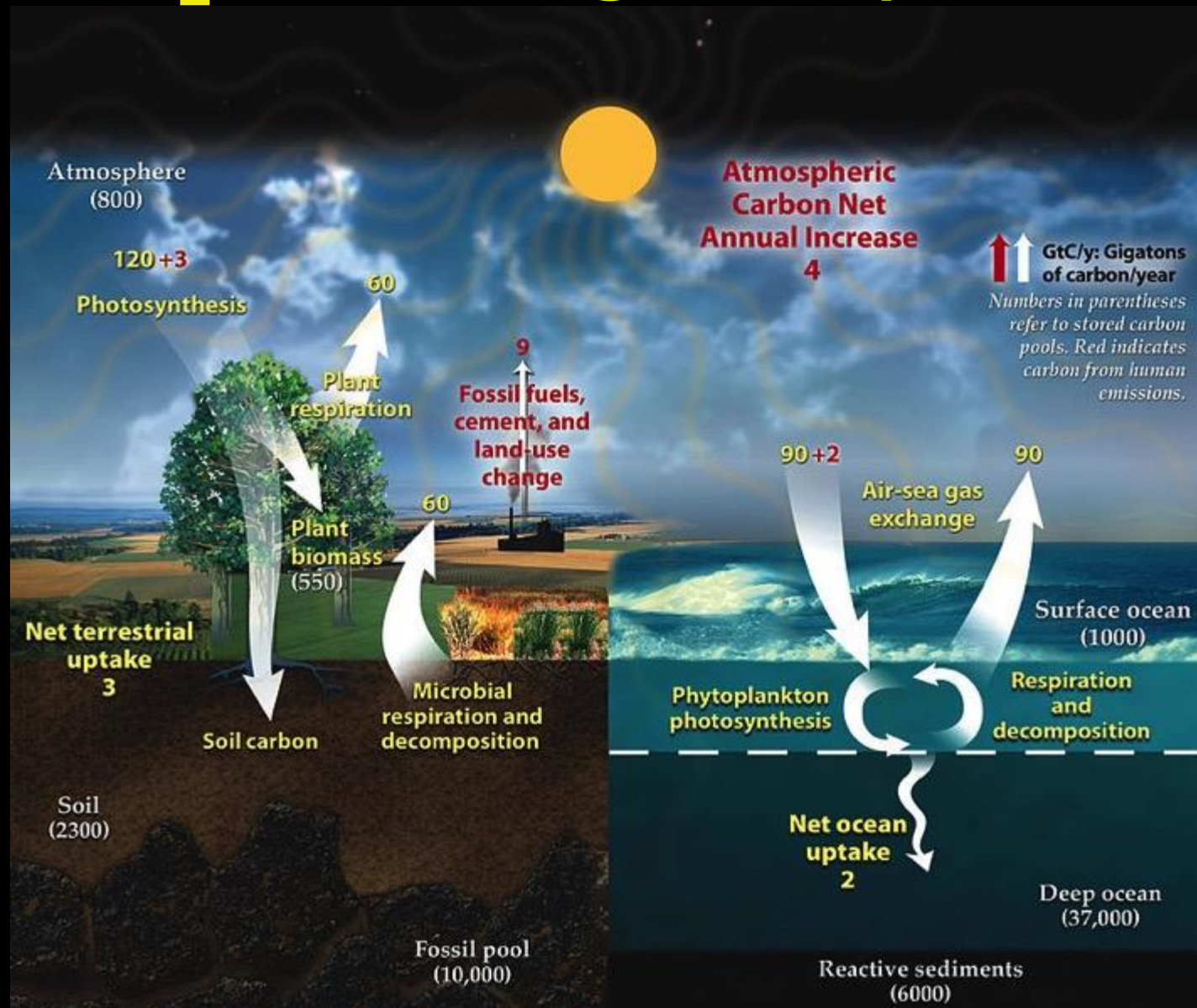
Mauna Loa Observatory, Hawaii

Monthly Average Carbon Dioxide Concentration

Data from Scripps CO₂ Program Last updated June 2018

CO₂, klima og økosystemer

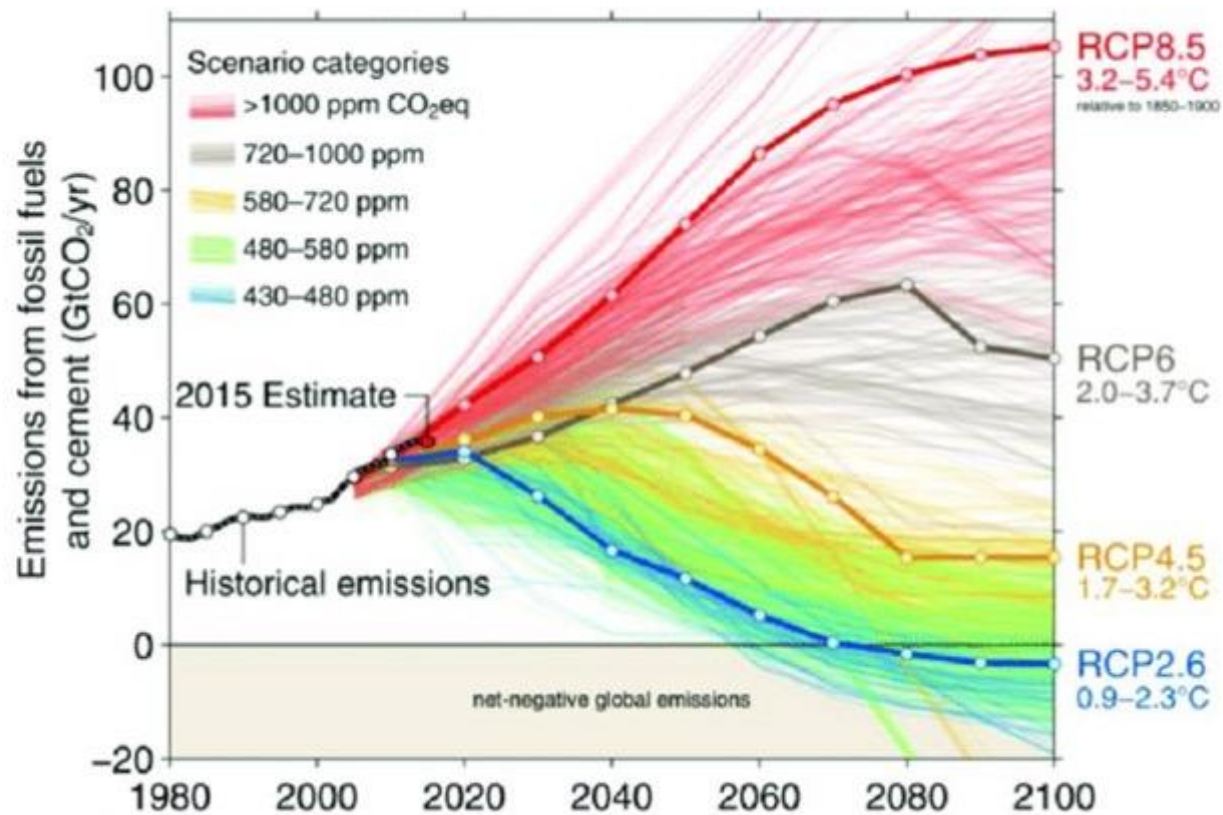
Klima x inngrep

Folkehelse og natur

- Mindre smerte, mindre frykt, redusert blodtrykk, mindre stresshormoner... ved opplevelser av natur og dyr
- **Natur istedet for piller**
- Natur stimulerer kreativitet
- Natur gir bedre livskvalitet
- Natur er god samfunnsøkonomi
- *Altså: natur må ikke være en salderingspost, men blir det i møte med “realitetene”.*
- *Mer fokus på byutvikling og nærnatur*

Klimaendringene er her...

Thomas Plassmann / Spiegel

22 Sept 2020

Don't look up...

Teignig: Marvin Halleraker

“Klima er den største helsetrussel”

THE LANCET

REVIEW | VOLUME 398, ISSUE 10311, P1619-1662, OCTOBER 30, 2021

The 2021 report of the *Lancet* Countdown on health and climate change: code red for a healthy future

[Marina Romanello, PhD](#) • [Alice McGushin, MSc](#) • [Claudia Di Napoli, PhD](#) • [Paul Drummond, MSc](#) • [Nick Hughes, PhD](#) •

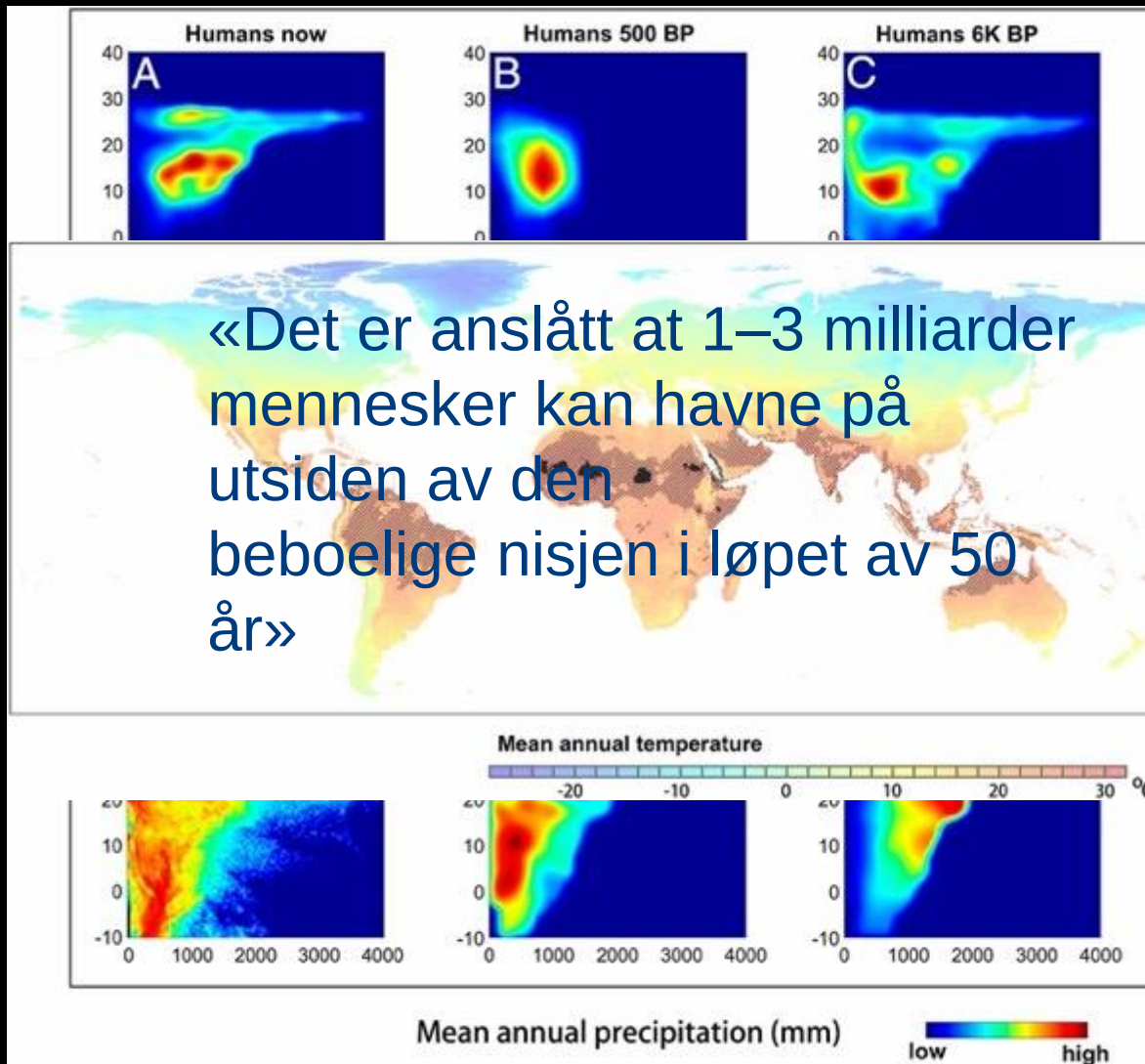
[Louis Jamart, MSc](#) • et al. [Show all authors](#)

Published: October 20, 2021 • DOI: [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(21\)01787-6](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(21)01787-6) •

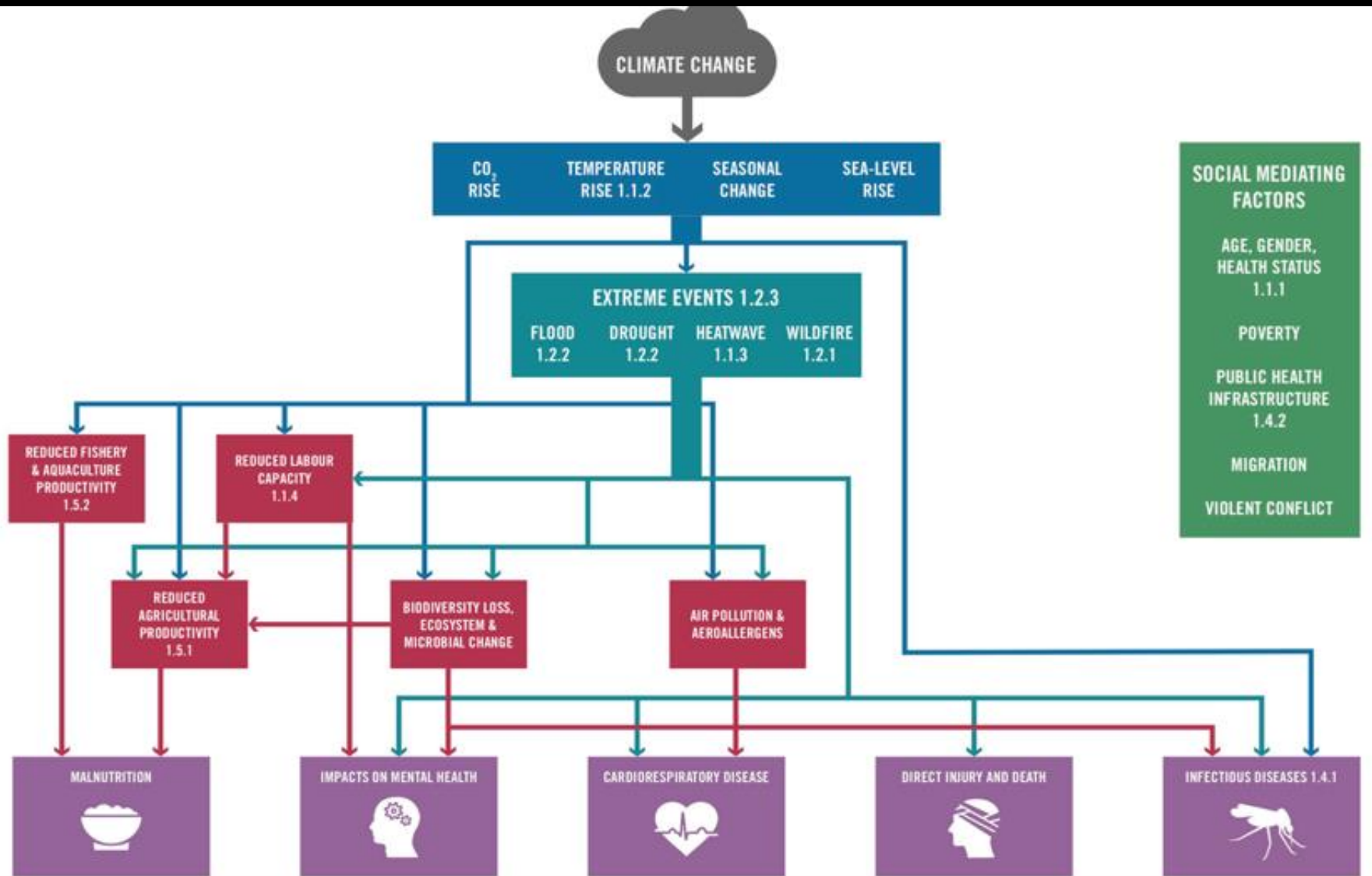

EU-kommisjonens rapport Oppdrag: et klimarobust Europa:
«Covid-19-pandemien har lært oss en lekse om hvor tett naturmiljø, samfunn og helse er integrert. Hva vi har opplevd hi il, er imidlertid en mild forsmak på sjokkene som venter oss som følge av klimaendringer».

Den menneskelige nisje

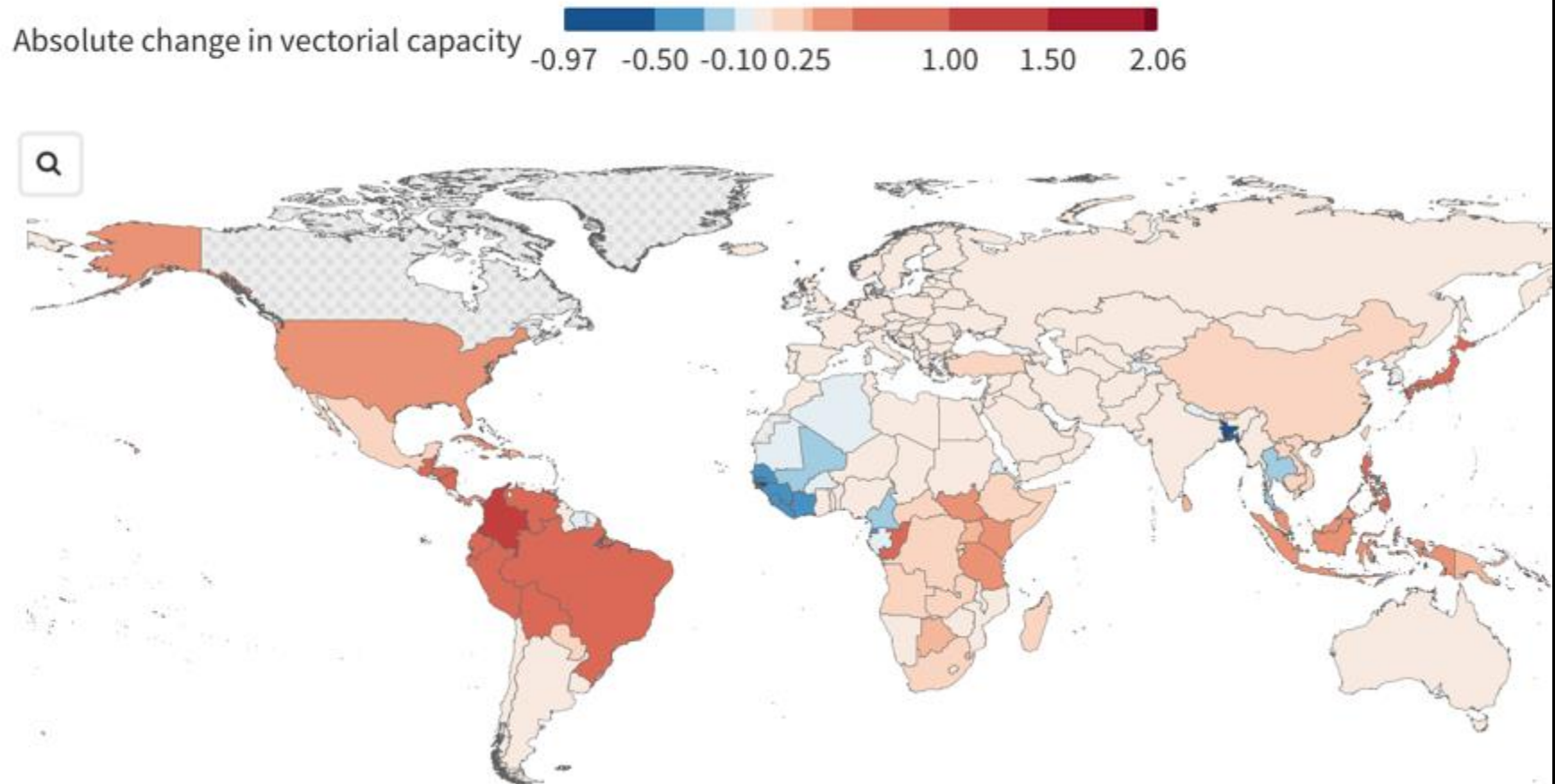
Klima påvirker “alt”

Direkte og indirekte effekter

Climate Suitability for the Transmission of Dengue

Absolute change in the vectorial capacity for dengue transmission for the 2016-2020 period from 1950-1954 baseline

Psykiske helse-effekter

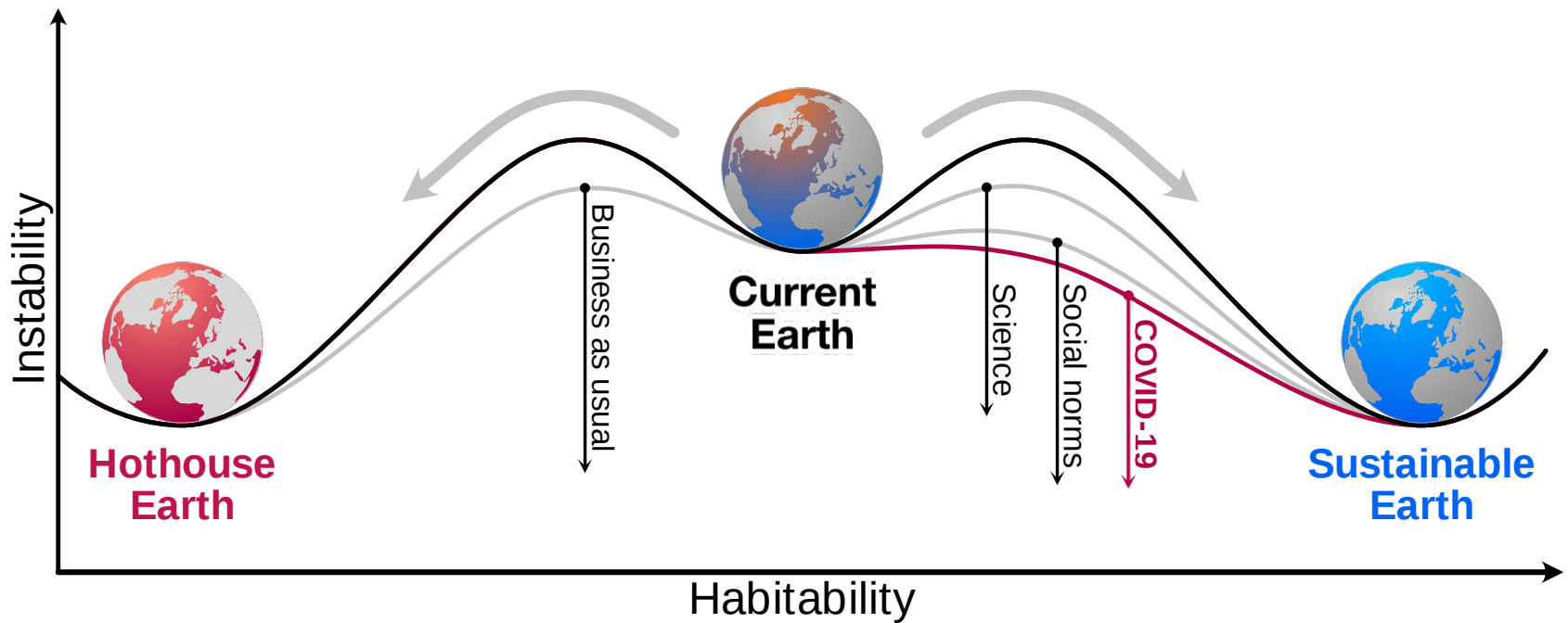
Klimaendringene forverrer vår psykiske helse

FORSKNING: Post-traumatisk stress, flere selvmord, depresjon og angst er klimaendringenes «skjulte kostnad», ifølge en ny rapport. Forskerne mener verdenssamfunnet undervurderer problemet.

Stadig flere unge sliter med klimaangst

Et Corona-vippepunkt?

**The Greatest
Threat to Our
Planet is the
Belief That
Someone Else
Will Save it**